

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 23.7.2008
COM(2008) 496 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD**

over het beheer van de EU-fondsen in Bulgarije

1. INLEIDING

Tijdens de periode voorafgaand aan de toetreding heeft Bulgarije omvangrijke financiële en technische steun ontvangen van de Europese Unie. Bulgarije ontvangt nog steeds veel financiële steun in het kader van de financiële vooruitzichten voor 2007-2013 (alleen al 6,852 miljard euro uit de Structuurfondsen). Het doel van de pretoetredingssteun (de programma's Phare, Sapard (landbouw) en ISPA (infrastructuur)) en de tijdelijke financiële hulp op grond van de toetredingsakte (de overgangsfaciliteit en de cashflow- en Schengenfaciliteit) was om Bulgarije te helpen de sociaaleconomische hervormingen te consolideren en voldoende absorptiecapaciteit voor grote bedragen uit de Structuurfondsen te ontwikkelen. Deze programma's bevinden zich in verschillende fasen van uitvoering, maar nog niet voor alle middelen zijn overeenkomsten gesloten en er moeten nog aanzienlijke bedragen worden uitbetaald. De uitvoering van de Structuurfondsen en andere programma's (zoals de Schengenfaciliteit) in het kader van de huidige financiële vooruitzichten bevindt zich nog maar in een vroeg stadium, want er zijn alleen nog maar voorschotten betaald.

De uitvoeringsvoorschriften per programma verschillen, maar de normen met betrekking tot beheer en financiële controle zijn dezelfde. Zo moeten bijvoorbeeld strenge procedures worden gevolgd bij de plaatsing van overheidsopdrachten (aanbesteding, beoordeling en gunning van het contract) en moet strenge financiële controle worden toegepast. De Europese Unie kent alleen middelen toe wanneer degelijk financieel beheer is aangetoond en erkend.

Bulgarije heeft moeilijkheden met veel programma's en moet aantonen dat er degelijke en goed functionerende structuren voor financieel beheer zijn opgezet. De bestuurlijke capaciteit is zwak. Daarnaast zijn er ernstige beschuldigingen van onregelmatigheden alsmede vermoedens van fraude en belangenconflicten bij de gunning van contracten. Na onderzoek van het bureau voor fraudebestrijding van de EU (OLAF) naar het beheer van de EU-fondsen door de Bulgaarse autoriteiten zijn de pretoetredingsfondsen tijdelijk geschorst en zijn de betalingen uit hoofde van verschillende andere financiële instrumenten bevroren.

Omdat de EU-fondsen goed moeten worden beheerd en omdat de uitgaven uit hoofde van de EU-begroting moeten worden beschermd, acht de Europese Commissie, die op grond van het Verdrag verantwoordelijk is voor de uitvoering van de begroting, het noodzakelijk om het Europees Parlement en de Raad, dat wil zeggen de begrotingsautoriteit, te informeren over de situatie in Bulgarije, de door de Commissie getroffen maatregelen en de corrigerende maatregelen die zijn of moeten worden getroffen door de Bulgaarse autoriteiten. In dit verslag, dat niet volledig is, wordt de situatie voor de belangrijkste financieringsprogramma's beschreven. Er wordt een overzicht gegeven van de maatregelen die tot op heden zijn getroffen en van de volgende stappen.

De situatie is ernstig. De Bulgaarse regering erkent de omvang van het probleem en heeft onlangs een aantal corrigerende maatregelen getroffen. Er is een begin gemaakt met de veranderingen in procedures en wetgeving die noodzakelijk zijn om belangenconflicten effectief aan te pakken, de transparantie en doelmatigheid van de aanbestedingsprocedures te waarborgen, de wetgeving te wijzigen, onregelmatigheden aan te pakken en de nationale ordonnateur meer bevoegdheden te geven. Ook zijn personen op enkele belangrijke posten benoemd, zoals een vicepremier die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de EU-fondsen en tegelijkertijd aan het hoofd staat van de Bulgaarse dienst voor fraudebestrijding. Er zijn nieuwe directeurs benoemd bij de Rekenkamer en de centrale eenheid Financiering en

Contracten (CFCU). Dit zijn stappen in de goede richting, maar deze moeten worden gevolgd door geloofwaardige, structurele corrigerende maatregelen en een fundamentele hervorming.

2. STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT DE VERSCHILLENDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN

2.1. Financiële instrumenten waarbij onregelmatigheden of gebreken zijn geconstateerd

2.1.1. Phare/overgangsfaciliteit

Het programma Phare en de overgangsfaciliteit steunen Bulgarije bij het voltooiën van de institutionele hervormingen en de voorbereiding op veel grotere steunbedragen in het kader van de Structuurfondsen. Tussen 2004 en 2007 is voor deze programma's in totaal ongeveer 650 miljoen euro toegewezen voor projecten die nog worden uitgevoerd. De uiterste termijn voor de toewijzing van Phare-middelen is november 2008 en voor de overgangsfaciliteit december 2009. De fondsen worden door de Bulgaarse overheid beheerd in het kader van het uitgebreid gedecentraliseerd uitvoeringssysteem via vier uitvoerende instanties, die in juni 2007 door de Commissie werden erkend.

Problemen

Controles en audits wijzen op ernstige gebreken in de beheers- en controlesystemen en op een aantal onregelmatigheden, vermoede fraude en belangenconflicten tussen degenen die het programma beheren en de contractanten. In februari heeft de Commissie de betalingen geschorst voor twee uitvoerende instanties, namelijk de centrale eenheid Financiering en Contracten (CFCU) en de uitvoerende instantie binnen het ministerie van Regionale Ontwikkeling en Openbare Werken (MRDPW), en hun verzocht corrigerende maatregelen te nemen ter verbetering van hun beheers- en controlesystemen. Tot op heden hebben de Bulgaarse autoriteiten niet alle noodzakelijke maatregelen getroffen om degelijk financieel beheer te garanderen en zijn de geconstateerde onregelmatigheden niet adequaat aangepakt.

Volgende stappen

De Commissie ontnemt de twee uitvoerende instanties (CFCU en MRDPW) nu het recht om steun in het kader van het Phare-programma en de overgangsfaciliteit te beheren. Dientengevolge mogen deze instanties niet langer contracten in het kader van deze programma's afsluiten. Deze maatregel heeft betrekking op de 250 miljoen euro die nog moest worden besteed. Dit besluit heeft geen gevolgen voor twinningcontracten in het kader van deze programma's, want bij het beheer daarvan zijn geen onregelmatigheden geconstateerd. Bij het beheer van deze contracten zijn de partner-lidstaten nauw betrokken.

Daarnaast handhaaft de Commissie de schorsing van de betalingen aan de twee uitvoerende instanties. De Commissie zal de situatie nauwlettend volgen in het licht van de maatregelen die de Bulgaarse autoriteiten zullen treffen om degelijk financieel beheer te waarborgen en onregelmatigheden aan te pakken.

2.1.2. *Sapard*

Bulgarije komt in aanmerking voor 445 miljoen euro aan Sapard-financiering, waarvan tot nu toe 235 miljoen euro is uitbetaald.

Problemen

In verband met Sapard zijn er problemen op drie terreinen.

Ten eerste doet OLAF momenteel onderzoek naar een aantal projecten voor een totaalbedrag van 26 miljoen euro, waarbij er problemen zijn met de uitvoering als gevolg van fraude en mogelijk corruptie. Naar verluidt hebben de Bulgaarse autoriteiten onlangs terugvorderingsprocedures in gang gezet.

Het tweede probleem betreft het onderzoek naar de activiteiten van de voormalige uitvoerend directeur van het Sapard-agentschap in verband met een maatregel voor in totaal 10 miljoen euro. De uitvoerend directeur werd in 2007 ontslagen na vermeende overtredingen met betrekking tot het beheer van het Staatsfonds Landbouw. De Bulgaarse autoriteiten beweerden aanvankelijk dat deze beschuldigingen geen verband hielden met het beheer van de Sapard-fondsen, maar na nader onderzoek beschuldigde het Bulgaarse openbaar ministerie de ex-directeur van "onrechtmatige goedkeuring van projecten" in het kader van "investerings in de groothandel". Er is een strafrechtelijke procedure tegen hem ingeleid.

Het derde probleem betreft de conclusies van een recente audit door de diensten van de Commissie met betrekking tot een totaalbedrag van 105 miljoen euro aan nog uit te betalen Sapard-fondsen (63% van de nog te betalen Sapard-middelen). De audit toonde aan dat het controlesysteem voor de investeringssteun in het kader van drie kernmaatregelen van het programma ernstige gebreken vertoonde.

Volgende stappen

De Commissie heeft de nationale ordonnateur op de hoogte gesteld van de resultaten van de audit voor de drie kernmaatregelen en heeft verzocht om een actieplan. De nationale ordonnateur is verzocht voor 31 juli 2008 dit actieplan met een tijdschema aan de Commissie voor te leggen.

Daarnaast heeft de Commissie de Bulgaarse autoriteiten meegedeeld dat toekomstige betalingsaanvragen van de nationale ordonnateur voor nieuwe uitgaven in het kader van de betrokken drie maatregelen worden opgeschort totdat Bulgarije het systeem tot tevredenheid van de Commissie heeft aangepast. De nationale ordonnateur moet de Commissie vóór september 2008 informeren over de wijze waarop het systeem verbeterd moet worden. De Commissie zal overwegen de betalingen te hervatten wanneer van de Bulgaarse autoriteiten informatie is ontvangen dat de corrigerende maatregelen volledig zijn uitgevoerd en deze informatie wordt bevestigd door een onafhankelijke auditinstantie. De nationale ordonnateur zou de betalingen aan de eindbegunstigden pas moeten hervatten als het actieplan is uitgevoerd.

2.1.3. *ISPA/ Cohesiefonds*

Veel lidstaten hebben er moeite mee gehad om het trans-Europese netwerk en de investeringen in milieu-infrastructuur op tijd uit te voeren, maar Bulgarije is

buitengewoon traag. Tot op heden is slechts 18% (156 miljoen euro van de beschikbare 879 miljoen euro) besteed voor deze projecten, die werden opgestart in het kader van het pretoetredingsinstrument ISPA, maar nu worden voltooid volgens de regels van het Cohesiefonds. In december 2007 heeft de Commissie de nationale ordonnateur gevraagd een actieplan op te stellen om de uitvoering van de als problematisch gekwalificeerde projecten te versnellen. Dit actieplan werd door de verantwoordelijke ministeries en door de diensten van de Commissie geëvalueerd. Er is vastgesteld wat de oorzaken van de vertraging zijn en wat moet worden verbeterd. Deze verbeteringen moeten op korte termijn plaatsvinden, zodat alle projecten kunnen worden uitgevoerd voor de uiterste termijn voor de vastlegging van uitgaven (eind 2010).

Problemen

In januari 2008 werd de uitvoerend directeur van het nationale fonds voor het wegennet (NRIF) in de media beschuldigd van een belangenconflict in verband met contracten tussen het NRIF en een bouwfirma van een familielid. Daarnaast werden twee medewerkers van het NRIF, die verantwoordelijk waren voor de uitvoering van EU-fondsen, gearresteerd en beschuldigd van het aannemen van steekpenningen. Op 24 januari heeft de Commissie een brief gestuurd aan de minister van Financiën waarin zij vroeg de betalingen aan de drie lopende Cohesiefondsprojecten van het NRIF (voorheen ISPA-projecten) te schorsen en het NRIF geen contracten meer te laten ondertekenen voor de programma's voor 2007-2013 totdat de zaak tot op de bodem is uitgezocht en eventuele corrigerende maatregelen zijn getroffen. De uitvoerend directeur is vervolgens vervangen.

De financiering voor de wegensector (144 miljoen euro voor lopende Cohesiefondsprojecten (voorheen ISPA-projecten)) is stopgezet en een formele schorsing wordt voorbereid. De bevrozing van nieuwe contracten in de wegenbouw (in het kader van de programma's voor 2007-2013) blijft van kracht.

Het eerste auditverslag dat het ministerie van Financiën na onderzoek aan de diensten van de Commissie heeft gezonden, heeft de Commissie er niet van overtuigd dat het NRIF in staat is om Cohesiefondsprojecten op de juiste wijze uit te voeren. De Commissie deed de aanbeveling om een onafhankelijke audit te laten uitvoeren, die daarna ook als uitgangspunt zou kunnen dienen voor een concreet, gedetailleerd actieplan voor de verbetering van de beheers- en controlesystemen van het NRIF. Op 18 juni 2008 hebben de diensten van de Commissie een auditverslag ontvangen dat op verzoek van de Bulgaarse autoriteiten is opgesteld door een internationaal auditkantoor, evenals een gedetailleerd actieplan op basis van de "voorlopige" conclusies van dit auditkantoor.

Volgende stappen

De onlangs benoemde vicepremier die verantwoordelijk is voor de EU-fondsen is zich bewust van de problemen en werkt aan de versterking van de algemene coördinatie en het uitvoeringssysteem voor de Structuurfondsen in Bulgarije.

Met het oog op de vereenvoudiging en de versterking van het uitvoeringssysteem hebben de Bulgaarse autoriteiten onlangs het aantal beheersautoriteiten voor voormalige ISPA-projecten verminderd. Hierdoor zal het nationale fonds voor

wegeninfrastructuur onder nauwer toezicht en controle van het ministerie van Vervoer komen te staan.

Een van de belangrijkste conclusies van het verslag van de externe auditeurs is dat verder onderzoek noodzakelijk is, vooral naar het aantal mogelijke gevallen waarin sprake is van een belangenconflict. De Bulgaarse autoriteiten zijn bezig deze onderzoeken op te zetten. Parallel hieraan zijn de eerste stappen gezet om de structuur van het NRIF meer in het algemeen te reorganiseren. Dit moet worden gezien als een essentiële eerste stap in het hierboven bedoelde gedetailleerde actieplan.

Of het actieplan op tijd en op doeltreffende wijze wordt uitgevoerd, zal een cruciaal element vormen in de conformiteitsbeoordeling voor de operationele programma's voor regionale ontwikkeling en vervoer, in het kader waarvan het NRIF steun ontvangt. Deze beoordeling moet tussen september en november 2008 worden voltooid. De conformiteitsbeoordelende instantie moet een positief oordeel geven voordat de uitgaven voor deze operationele programma's kunnen worden gecertificeerd.

De uitvoering van het actieplan voor het NRIF zal later dit jaar door de Commissie worden geëvalueerd. Op basis daarvan zal de Commissie beoordelen of het beheers- en controlesysteem en de administratieve capaciteit van het fonds voldoende zijn versterkt en of de contractering en financiering kunnen worden hervat.

2.2. Financiële instrumenten in de opstartfase

Een aantal programma's bevindt zich pas in een vroeg stadium van de uitvoering. Dit betekent dat op dit moment alleen nog maar voorschotten zijn betaald en dat de Commissie onderzoekt of de door Bulgarije opgezette beheers- en controlesystemen degelijk financieel beheer van de middelen kunnen waarborgen.

2.2.1. Regionale en cohesiefondsen

Voor de periode 2007-2013 bedroegen de regionale en cohesiefondsen voor Bulgarije 5,667 miljard euro. De voorbereiding en de uitvoering van de nieuwe periode voor de Structuurfondsen in Bulgarije begon redelijk goed. Alle programma's zijn op tijd ingediend en goedgekeurd en een aantal operationele programma's wordt al uitgevoerd.

Overeenkomstig de juridische grondslag van het cohesiebeleid voeren de Bulgaarse autoriteiten momenteel een algemene conformiteitsbeoordeling uit met betrekking tot het gehele beheerssysteem voor de Structuur- en Cohesiefondsen, onder auspiciën van de nationale Rekenkamer. De Commissie maakt zich overigens nog steeds grote zorgen over de versterking van deze instantie. In juni 2008 is een nieuwe directeur van de Rekenkamer benoemd en is een raamovereenkomst getekend inzake het gebruik van externe auditeurs. De Commissie verheugt zich over deze twee maatregelen, maar deze moeten worden gevolgd door verdere acties, vooral om de interne administratieve capaciteit van de Rekenkamer aanzienlijk te versterken.

2.2.2. *Europees Sociaal Fonds*

Het Europees Sociaal Fonds cofinanciert voor 1,185 miljard euro twee operationele programma's in Bulgarije, op het gebied van de ontwikkeling van het menselijk potentieel en op het gebied van de bestuurlijke capaciteit. Deze twee programma's zijn in oktober 2007 goedgekeurd en de eerste subsidieregelingen en activiteiten zijn in 2008 van start gegaan. Overeenkomstig de toepasselijke financiële verordening (Verordening (EG) nr. 1083/2006) zijn alleen de automatische voorschotten (59 miljoen euro) betaald. De Commissie zal tijdens het tweede halfjaar van 2008 op basis van de door de Bulgaarse autoriteiten verstrekte gegevens een conformiteitsbeoordeling uitvoeren met betrekking tot de beheers- en controlesystemen van Bulgarije voor de uitgaven in het kader van het Europees Sociaal Fonds.

Volgende stappen

De conformiteitsbeoordeling moet garanderen dat de door Bulgarije opgezette systemen in overeenstemming zijn met de relevante financiële verordening en dat het Europees Sociaal Fonds financieel degelijk wordt beheerd en doelmatig wordt uitgevoerd. De projectuitgaven zullen niet worden vergoed voordat de Commissie de beoordeling heeft goedgekeurd. Verwacht wordt dat de Bulgaarse autoriteiten de gegevens voor deze beoordeling in de zomer of de vroege herfst van dit jaar indienen.

2.2.3. *Europees Visserijfonds*

De Europese Commissie heeft in december 2007 haar goedkeuring gehecht aan het operationele programma voor de Bulgaarse visserijsector voor de periode 2007-2013. De subsidiabele overheidsuitgaven van het programma bedragen in totaal 107 miljoen euro. De EU draagt via het Europees Visserijfonds (EVF) 80 miljoen euro bij. Het programma bestrijkt het volledige grondgebied van Bulgarije, dat in zijn geheel als convergentieregio is aangewezen.

Op dit moment is alleen nog een voorschot betaald en de conformiteitsbeoordeling zal naar verwachting in december 2008 worden afgerond. Het programma zal naar verwachting in september 2008 van start gaan met de eerste oproep tot het indienen van voorstellen. Het nationale agentschap voor visserij en aquacultuur (NAFA) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het operationele programma van het EVF. Momenteel is het agentschap bezig met de versterking van de administratieve capaciteit met betrekking tot de uitvoering van het operationele programma en het gemeenschappelijke visserijbeleid.

Volgende stappen

Net als bij andere Structuurfondsprogramma's worden projectuitgaven alleen vergoed bij een bevredigend resultaat van de conformiteitsbeoordeling. Daarnaast bieden de EVF-procedures een aantal mogelijkheden om de toewijzingen voor het operationele programma te schorsen, te onderbreken of financieel te corrigeren in geval van onregelmatigheden of systematische gebreken van het beheers- en controlesysteem. Op het visserijprogramma en op de structuur- en landbouwprogramma's is een geïntegreerde auditaanpak van toepassing.

2.2.4. Cashflow- en Schengenfaciliteit

Bulgarije ontvangt voor in totaal 239,5 miljoen euro steun van de Gemeenschap in het kader van de cashflow- en Schengenfaciliteit. Overeenkomstig artikel 32 van de Toetredingsakte moet ten minste 50% van de totale toewijzing worden gebruikt voor maatregelen aan de nieuwe buitengrens van de Unie en de uitvoering van het Schengenacquis. Bulgarije heeft daarom 161 miljoen euro (67%) toegewezen aan het Schengendeel van de faciliteit.

Volgende stappen

De Bulgaarse autoriteiten moeten garanderen dat het Schengendeel van de faciliteit degelijk wordt beheerd en gecontroleerd, met name wat betreft de procedures voor contracten en overheidsopdrachten. Het is in het geheel niet duidelijk of de in punt 2.1.1 genoemde centrale eenheid Financiering en Contracten (CFCU), die betrokken is bij de problemen in verband met het Phare-programma, in dit opzicht de nodige garanties kan bieden. De CFCU moet in zijn procedures waarborgen inbouwen zodat potentiële of feitelijke belangenconflicten bij de beoordeling van aanbestedingen worden vermeden. Bij ernstige gebreken in de beheers- en controlesystemen kunnen grootschalige financiële correcties en/of terugvorderingen plaatsvinden op het moment dat de rekeningen worden goedgekeurd.

2.2.5. Fondsen in het kader van het algemene programma "Solidariteit en beheer van de migratiestromen"

Bulgarije neemt aan dit algemene programma deel en heeft hiervoor in 2007 1 miljoen euro ontvangen (voor twee van de fondsen) en in 2008 1,8 miljoen euro (voor drie van de vier fondsen).

Volgende stappen

De Bulgaarse autoriteiten die aangewezen zijn om de fondsen van het algemene programma "Solidariteit en beheer van de migratiestromen" te beheren, moeten meer bestuurlijke capaciteit ontwikkelen met betrekking tot de voorbereiding van de programma's en de uitvoering van de controle. De absorptiecapaciteit moet worden vergroot, zowel bij de beherende instanties als bij de begunstigden.

2.3. Samenwerking met OLAF

OLAF heeft onderzoeken uitgevoerd naar zaken rond Phare- en Sapard-middelen. Uit de ervaringen van OLAF blijkt dat de bestuurlijke en justitiële capaciteit in Bulgarije fundamentele zwakheden vertonen.

Het ontbreekt aan gedecideerd en snel optreden in samenwerking met andere overheden wanneer fraude wordt geconstateerd. De Bulgaarse instantie die de Sapard-betalingen verricht (het Staatsfonds Landbouw, SFA), heeft bijvoorbeeld niet proactief gehandeld bij de aanpak van de vermoede onregelmatigheden, belangenconflicten of fraude met deze communautaire fondsen. De samenwerking en de coördinatie tussen de verschillende organen die deze zaken behandelen, laten behoorlijk te wensen over. In het geval van Sapard kon het cassatiebureau van het openbaar ministerie (SCPO) kennelijk geen bewijs aan het SFA doorsturen op grond waarvan terugvorderingsprocedures in gang konden worden gezet. Als het SFA een dergelijke procedure inleidt, wordt de zaak aan de andere kant weer overgedragen aan de invorderingsdienst binnen het ministerie van Financiën. Het SFA lijkt dan verder geen rol meer te spelen en het proces stopt. In de praktijk betekent dit dat er geen centrale instantie is die de verantwoordelijkheid op zich neemt en dat aanhoudende slechte praktijken uiteindelijk niet worden ontmoedigd.

De Bulgaarse justitie heeft de neiging om een zaak in kleinere componenten op te breken, waardoor effectief onderzoek en juridische resultaten worden belemmerd. Ook zijn er gevallen bekend waarin een juridische procedure werd ingeleid, maar zonder duidelijke reden werd afgesloten, wat verder onderzoek door OLAF heeft bemoeilijkt.

Daarnaast ontdekte OLAF inbreuken op de vertrouwelijkheid en gevallen van ongeoorloofde overdracht en lekken van vertrouwelijke informatie. Er bestaat een sterk vermoeden dat de georganiseerde misdaad hierbij betrokken is. De recent benoemde vicepremier is zich bewust van deze situatie en is begonnen met het treffen van maatregelen. Er is beloofd een wet op te stellen, de werkzaamheden van OLAF te vergemakkelijken en OLAF te helpen bij controles ter plaatse in het kader van Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96. Ten slotte werkt OLAF nauw samen met de Bulgaarse autoriteiten om ervoor te zorgen dat bij de juridische behandeling en de controle van huidige en toekomstige dossiers ten volle rekening wordt gehouden met de lessen die kunnen worden getrokken uit de Sapard-dossiers.

3. CONCLUSIE

De EU-fondsen voor Bulgarije zijn de concrete vertaling van de solidariteit van de EU met de Bulgaarse burgers. Deze fondsen zijn bedoeld om minder kansrijke regio's in Bulgarije te helpen door als een katalysator te werken voor de noodzakelijke investeringen in vervoers-, telecommunicatie- en energie-infrastructuur. Het concurrentievermogen en de sociale cohesie worden daardoor bevorderd, evenals de algemene economische prestaties en de stabiliteit van Bulgarije.

Om deze fondsen op efficiënte wijze te benutten, moeten er doeltreffende, betrouwbare beheers- en controlestructuren zijn, die zorgvuldige uitvoering gedurende de volledige

projectcyclus garanderen, van de haalbaarheidsstudie en de opzet van het project tot de aanbesteding en contractering en de controles en evaluaties vooraf en achteraf.

Bulgarije kan niet optimaal profiteren van deze steun als gevolg van fundamentele zwakheden in de bestuurlijke en justitiële capaciteit, op lokaal, regionaal en centraal niveau. De Bulgaarse overheid kampt met een groot personeelsverloop, onaantrekkelijke salarissen, die corruptie in de hand werken, en verouderde, gecentraliseerde procedures. Een groot punt van zorg is met name de aarzeling om onregelmatigheden en fraude aan te pakken door onmiddellijke terugvordering of andere beschermende maatregelen en het feit dat de nationale Rekenkamer en uitvoerende instanties de facto niet onafhankelijk zijn. Het gebrek aan verantwoordingsplicht en transparantie bij openbare aanbesteding van opdrachten waarmee EU-middelen zijn gemoeid, is een ernstig probleem.

De problemen als gevolg van de algemene zwakheid van de bestuurlijke en justitiële capaciteit worden verergerd door de corruptie op hoog niveau en de georganiseerde misdaad. Zoals wordt benadrukt in alle verslagen van de Commissie over het mechanisme voor samenwerking en toetsing, inclusief het verslag dat tegelijkertijd met deze mededeling wordt goedgekeurd, zijn krachtig optreden en resultaten bij het bestrijden van corruptie en georganiseerde misdaad noodzakelijk. Dit heeft rechtstreeks effect op de bestuurlijke capaciteit van Bulgarije en daarmee op het vermogen om EU-fondsen goed te beheren en efficiënt uit te voeren. Bulgarije moet niet alleen zijn bestuurlijke capaciteit aanzienlijk vergroten, maar ook de mogelijkheden voor corruptie drastisch inperken en de georganiseerde misdaad doeltreffend bestrijden.

Er moet dringend worden opgetreden, want de uiterste termijn voor de contractering van sommige fondsen nadert en daarna kan Bulgarije geen aanspraak meer maken op deze middelen. Bulgarije moet het volgende doen:

- de bestuurlijke capaciteit met betrekking tot het beheer van de EU-fondsen versterken door de stabiliteit, opleiding en technische deskundigheid van het personeelsbestand te waarborgen; bij benoemingen op leidinggevende posities potentiële belangenconflicten vermijden;
- bestaande of potentiële netwerken van belangenconflicten bij het algemene beheer van de fondsen elimineren;
- het toezicht op en de transparantie van de aanbestedingsprocedures verbeteren, op centraal, regionaal en lokaal niveau, strikt overeenkomstig de geldende EU-regels;
- de wettigheid en de regelmatigheid van de uitgaven vergroten door regelmatig serieuze controles ter plaatse uit te voeren en op eigen initiatief audits uit te voeren voor alle financieringsprogramma's;
- ervoor zorgen dat de EU-financiering wordt beschermd en dat bij onregelmatigheden of fraude middelen eventueel onmiddellijk worden teruggevorderd door de verantwoordelijke uitvoerende of toezichhoudende instanties;
- vaststaande of vermoede onregelmatigheden en fraude onmiddellijk melden aan de Commissie; in de instructies inzake de verslagleggingsprocedures duidelijk definiëren wat onder onregelmatigheden en fraude wordt verstaan;

- maatregelen uitvoeren om te voorkomen dat de vertrouwelijkheid wordt geschonden en vertrouwelijke informatie ongeoorloofd wordt overgedragen of gelekt en zorgen voor een adequate uitwisseling van informatie, die geen belemmering vormt voor onderzoeks- en juridische procedures;
- indien nodig onverwijld beschermende, corrigerende of disciplinaire maatregelen treffen en de Commissie daarvan in kennis stellen;
- voortbouwen op de eerste stappen op weg naar de verbetering van de coördinatie tussen de ministeries, tussen de verschillende belanghebbenden en tussen de centrale, regionale en lokale overheden.

Onlangs is op nationaal niveau de eerste aanzet gegeven om deze cruciale tekortkomingen in het beheer en de financiële controle van de programma's aan te pakken. Dit is een positieve ontwikkeling in de goede richting, die moet worden voortgezet. De Commissie is bereid Bulgarije te adviseren en te helpen bij de aanpak van deze problemen. Zij roept ook de lidstaten op om Bulgarije onafhankelijke deskundigheid op hoog niveau te blijven verstrekken. Zodra Bulgarije de nodige corrigerende maatregelen heeft getroffen om het financiële beheer te verbeteren en de controlesystemen aan te scherpen, is de Commissie bereid haar besluit tot intrekking van de accreditering van de twee betrokken uitvoerende instanties (de centrale eenheid financiering en contracten en de uitvoerende instantie binnen het ministerie van regionale ontwikkeling en openbare werken) te herroepen.